

Kodu on kodu sees

Segoya indiaanlaste laulu saatel kannus möda troopilist vihnametsa sõites imetlesin orhidee-sid. Need rõõms-tasid silma hõõ-gvupnaste õitega, mis rippusid alla hiigelpuude otsast. Samasuguste seeditse otsast, millest rite otsast, millest oli õonestatud ka ühepuukannu.

Miks valivad Amasoonase orhideed elupaigaks oksaharud maa ja taeva vahel? Põhjusi on mitu.

Esiteks on muidugi oht, et mussoonvihmadega kaanevad tulvaveed pühiksid nad maapinnalt lihtvitsiliselt minema.

Teiseks on puude otsas rohkem valgust. Ning siin leidub tänu okste vahеле pidama jaanud lehtedele, mis maa-pinnalt koos kõige liikuvaga minema uhnutakse.

Neid taimi, kes puu otsas elades enamasti hästi tunnevad, leidub ka Eestis. Tean Pärnumaa metsades mände, kes on „kostiie võtnud“ mustikaid ning sõnalagu. Pihlakatele meeldib end sisse seada saare või pärna oksaõndlasse.

Pärnu vanimal puistestl, 1875. aastal istutatud Vanapargi pärnaaltele, olen leidnud lausa seitse epifüüti! Nii nimetatakse taimi, kes elavad puudel ning saavad toitumise kas puuõnarusse tekkinud kodus või ävavad oma juurestiku puu sisetüve kaudu maamulla.

Vihmasel juhul hakkab muidugi tagasihoidlikult arenend epifüüt kiiresti kõrgusse ja lausesse arenema. Mõned aastad tagasi ka vandas Pärnu linnavalitsus Vanapargi allée mahasaagi-tegemist on looduskaitselise väärtusega mitte üksnes

separatsi, et hiigelpärnad mäletavad veel neid aegu, mil siit jalutasid Pärnu poeglaste gümnaasiumisse Eesti riigi loojad Konstantin Päts ning Juri Vilms.

Vanade puude ja puistesede väärtusks on, et neis elab üks elu teise elu sees. Punoõntes on oravate, lindude ja nakkhiirte pesad, oksaharude vahel sirutuvad valguse poole epifüüdid. Ja nii peame tõdema, et ka kodu võib olla kodu sees...

Tekst ja fotod:
Mark Soosaar

Mõnusat avastamistöomu! naparagi allée seitse epifüüti millised taimeliigid on Vanapargi allée valuurile, „Mees ja naine“ näitusel, misse, peab ütlema näitusel-sepääsu Uue Kunsti Muuseumi auhinna saada tasuta sis-kest avastamängu? Kes satub sel suvel Pärnusse ja soovib

Ülo Gustavssoni alaväras Andru-Tõstamaa maantee ääres seisab mitmesaja-aastane pärn, kelle õhnes leidis kuus-seitse aastat tagasi kodu pihlakas. Et kiiresti kasvav pihlapuu ei murduks, toetas Ülo epifüüdi traadiga pärna tüve külge. Ülo isa, kelle sünnist möödus hiljuti 110 aastat, mäletas oma lapsepõlvest seda pärna nii jämedana, et kolm poissi vaevu-vaevu suutsid ümbertrügi haarata. Pärna on korduvalt tabanud pikseooled, viimase elava oksa murdis Ülo oma furgoonautoga möödunud talvel. Hoogsalt õitsev pihlakas aga töötab sügiseks lindudele liisat punakasruugel saaki...

Epifüüte Pärnu linnal vanimal puistestel, Vanapargi allée. Sõnaljad oma mõnuses männipuust kodus, mis asub Pärnumaal Lindi-Kõima metsas.

